

Informacja o działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w roku 2004

I. Zasięg terytorialny, struktura organizacyjna i kadrowa Izby

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze, będąc państwowym organem nadzoru i kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa lubuskiego, obejmowała swym zasięgiem łącznie **103 jednostki**, w tym:

- **81 gmin,**
- **2 miasta na prawach powiatu,**
- **12 powiatów ziemskich,**
- **1 samorząd wojewódzki,**
- **7 związków międzygminnych¹.**

Organy Izby:

1. **Kolegium izby** (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)
2. **Komisja orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych** (skład: 7 członków; 2 Zastępców Przewodniczącego Komisji Orzekającej oraz Przewodniczący Komisji, którym jest Zastępca Prezesa Izby).

W strukturze izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej,**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń,**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

Obsługę Kolegium i Komisji Orzekającej zapewniają odpowiednio:

- **Obsługa Kolegium,**
- **Obsługa Komisji Orzekającej.**

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby.

Spośród zatrudnionych - na dzień 31 grudnia 2004r. – 51 osób (50,5 etatu) blisko 82% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 16 osób ukończyło bądź jest w trakcie specjalistycznych studiów podyplomowych, 2 osoby są w trakcie studiów doktoranckich.

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 2 osoby posiadają wykształcenie ekonomiczne, 5 osób – posiada wykształcenie administracyjne, 2 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze i zarazem uprawnienia radców prawnych. Z kolei wśród 9 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radców prawnych mają 4 osoby.

II. Działalność nadzorcza i opiniodawcza

W roku 2004 Kolegium na 30 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem **4152 uchwał** organów jednostek samorządu terytorialnego - dla porównania:

- w roku 2003 – 4 063 uchwał,
- w roku 2002 – 3 409 uchwał,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał,
- w roku 2000 – 3 373 uchwały.

¹ Wykaz związków międzygminnych zamieszczono w dalszej części opracowania

Z ogólnej liczby uchwał objętych nadzorem w roku 2004 Kolegium:

- a) **przyjęło bez uwag - 3.937,**
- b) **stwierdziło 215 naruszeń prawa w tym:**
 - **z nieistotnym naruszeniem prawa - 167,**
 - **z istotnym naruszeniem prawa - 48.**

Zdecydowana większość uchwał uchwalających budżet na rok 2004 podjęta była po 31 grudnia 2003 roku – 76 budżetów, a tylko 25 budżetów zostało uchwalonych w grudniu 2003 r. Sytuacja taka spowodowana była zmianą ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego co w konsekwencji spowodowało przesunięcie terminu przygotowania projektu budżetu.

Wyniki badań nadzorczych dotyczących uchwalonych **budżetów** na rok 2004 przedstawiają się następująco:

- ogółem - 101,**
- **przyjęte bez uwag - 80,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 19,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 2.**

W roku 2004 wydano łącznie **646 opinii**, które dotyczyły następujących spraw:

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczek (82 opinie),
- przedkładanych projektów budżetów w 2004 r. (167 opinii),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu j.s.t. za I półrocze 2004 rok (101 opinii),
- sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2003 (101 opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (99 opinii),
- o zamiarze emisji papierów wartościowych (1 opinia),
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu (95 opinii).

III. Działalność Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Do Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2004 r. wpłynęło łącznie 19 wniosków o ukaranie. Z tego Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy złożyli 18 wniosków o ukaranie i 1 wniosek Najwyższa Izba Kontroli. Wnioski Rzecznika sformułowane były głównie na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: RIO; kierowników jednostek nadrzędnych, kierowników jednostek, w których nastąpiło naruszenie.

Komisja w ciągu roku na 16 rozprawach wydała łącznie 28 orzeczeń w stosunku do 36 obwinionych z czego:

10 w sprawach z wniosków z 2003 r. stosunku do 14 obwinionych oraz w 2 sprawach z wniosków z 2002 r. i 2001 r. w stosunku do 3 obwinionych. Ogółem ukarano 19 obwinionych, w tym: karą upomnienia 16 osób, karą nagany 3 osobę. W stosunku do 7 obwinionych wydano rozstrzygnięcia o uniewinnieniu, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 9 obwinionych.

Wydano ponadto: postanowienie o umorzeniu postępowania na skutek przedawnienia, zarządzenie o uzupełnieniu wniosku o ukaranie, 2 sprawy wszczęto 2004 r., a rozstrzygnięto w 2005 r.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2004 r. należy zaliczyć:

- naruszenie zasad lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówień publicznych;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych,
- wypłacenie wynagrodzeń w jednostce sektora finansów publicznych bez jednoczesnego wykonania, wynikającego z ustaw szczególnych, a ciężącego na pracodawcy, obowiązku pobrania, odprowadzenia lub opłacenia świadczeń lub składek;
- zaniechanie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji lub dokonanie inwentaryzacji w sposób niezgodny ze stanem rzeczywistym;
- zaniechanie ustalenia należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, a także pobraniu, ustaleniu lub dochodzeniu jej

- w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia oraz niezgodnym z przepisami jej umorzeniu lub dopuszczeniu do przedawnienia;
- przeznaczenie dochodów uzyskanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce;
 - przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań obciążających budżet.

IV. Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

I. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj planowanych oraz podjętych w 2004 r. kontroli przedstawia poniższe zestawienie:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				OGÓLEM plan/wykonanie
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	dorażne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	24 / 24	11 / 14	- / -	- / 2	35 / 37
Powiaty (ziemskie)	2 / 2	5 / 4	- / 1	- / -	7 / 7
Województwo samorządowe	- / -	1 / 1	- / -	- / -	1 / 1
RAZEM	26 / 26	17 / 19	- / 1	- / 2	43 / 48

Poza kontrolami ujętymi w powyższym zestawieniu w 2004 r. zakończona została, podjęta w 2003 r., 1 kontrola kompleksowa - w Mieście i Gminie Torzym oraz 1 kontrola problemowa – w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Czerwieńsku.

Realizacja planu kontroli przedstawiała się następująco:

1. Kontrole kompleksowe.

Plan kontroli na rok 2004 został przyjęty uchwałą Nr 69/2004 Kolegium RIO z dnia 22 marca 2004 r. i przewidywał podjęcie 26 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym 2 to powiaty (Wschowski i Zielonogórski), 2 miasta na prawach powiatu (Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra), 1 gmina miejska (Łęknica), 10 miejsko-wiejskich (Bytom Odrzański, Czerwieńsk, Iłowa, Krosno Odrzańskie, Międzyrzecz, Sława, Sulechów, Świebodzin, Witnica i Zbąszynek), a 11 wiejskich (Brody, Kłodawa, Kolsko, Lubrza, Maszewo, Nowa Sól, Przewóz, Stare Kurowo, Trzebiechów, Wymiarki i Zabór).

Spośród podjętych 26 kontroli kompleksowych do 31 grudnia 2004 r. zakończono kontrole 23 jednostek, a 3 kontrole – Miast na prawach powiatu Gorzów Wlkp. i Zielona Góra oraz Powiatu Zielonogórskiego – są kontynuowane w 2005 r.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kontrole problemowe.

2.1. Kontrole koordynowane.

Plan kontroli koordynowanych na 2004 r. uchwalony przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych przewidywał realizację następujących tematów kontrolnych:

- Wymiar i pobór podatku od nieruchomości,
- Gospodarka finansowa domów pomocy społecznej,
- Gospodarka finansowa gospodarstw pomocniczych (wspólna kontrola z NIK).

W 2004 r. przeprowadzono łącznie 18 kontroli oraz 1 w zakresie gospodarki finansowej jednostek oświatowych.

3. Kontrole dorażne i sprawdzające.

3.1. Kontrole dorażne.

Plan kontroli na 2004 r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli dorażnych przewidywanych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od ilości wpływających do Izby skarg i wniosków o przeprowadzenie kontroli.

W 2004 r. przeprowadzono 1 kontrolę dorażną w powiecie dotyczącą prawidłowości

przeprowadzenia postępowania przy udzieleniu zamówień publicznych na wniosek Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wlkp.

Ponadto przeprowadzono 3 kontrole w wyniku otrzymanych skarg, które dotyczyły działalności ośrodka pomocy społecznej, gospodarki nieruchomościami oraz inwestycji wodociągowej.

3.2. Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. Podjęto również w 2004 r. 2 odrębne kontrole sprawdzające wykonanie wniosków pokontrolnych.

II. Wyniki przeprowadzonych kontroli

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek po zakończeniu kontroli wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary i skutki oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończeniu w 2004 r. 48 kontrolach wystąpienia takie skierowano do 32 kontrolowanych jednostek. W części wystąpienia pokontrolne obejmowały również wnioski pokontrolne po kontrolach problemowych, które realizowane były w toku kontroli kompleksowych. W 2 jednostkach (dotyczyło to kontroli problemowej i sprawdzającej) nie stwierdzono nieprawidłowości lub występujące uchybienia usuwane były w toku kontroli po udzieleniu instruktażu przez inspektora przeprowadzającego kontrolę.

Po kontrolach podjętych w celu rozpatrzenia skarg lub wniosków o przeprowadzenie kontroli do skarżących lub wnioskujących o kontrolę kierowane były odpowiedzi zawierające wyniki przeprowadzonego postępowania kontrolnego.

W toku kontroli Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji stwierdzono popełnienie czynu wyczerpującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości, polegającego na prowadzeniu ksiąg rachunkowych wbrew przepisom ustawy o rachunkowości. W związku z tym skierowane zostało zawiadomienie do Prokuratury.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości, które w myśl przepisów art. 138 ustawy o finansach publicznych stanowiły naruszenie dyscypliny finansów publicznych, do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu takich czynów. Ogółem na podstawie wyników kontroli zakończonych w 2004 r. skierowano do rzecznika 9 takich zawiadomień dotyczących 11 osób ponoszących odpowiedzialność za popełnienie następujących czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych:

- art. 138 ust. 1 pkt 1, tj. zaniechanie ustalenia należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, a także pobranie, ustalenie lub dochodzenie jej w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia oraz niezgodnie z przepisami jej umorzenie lub dopuszczenie do przedawnienia – 2 przypadki,
- **art. 138 ust. 1 pkt 2, tj. przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych – 1 przypadek,**
- **art. 138 ust. 1 pkt 7, tj. przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań obciążających budżet – 1 przypadek,**
- art. 138 ust. 1 pkt 8, tj. wypłacenie wynagrodzeń w jednostce sektora finansów publicznych bez jednoczesnego wykonania, wynikającego z ustaw szczególnych, a ciężącego na pracodawcy, obowiązku pobrania, odprowadzenia lub opłacenia świadczeń lub składek – 1 przypadek,
- art. 138 ust. 1 pkt 12, tj. naruszenie zasady lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówienia publicznego, ustalonych ustawą o zamówieniach publicznych – 5 przypadków,
- art. 138 ust. 1 pkt 13, tj. zaniechanie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji – 5 przypadków,
- art. 138 ust. 3, tj. dopuszczenie przez kierownika jednostki do naruszenia dyscypliny finansów publicznych przez zaniedbanie obowiązków w zakresie nadzoru – 1 przypadek.

W 2004 r. stwierdzono 1 przypadek nieprawidłowości w zakresie danych dotyczących naliczenia subwencji ogólnej. O fakcie tym, stosownie do art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, powiadomiony został Minister Finansów.

W toku kontroli kompleksowych 5 gmin, w związku z wnioskiem Lubuskiego Kuratora Oświaty, sprawdzono przekazywanie przez jednostki samorządu terytorialnego środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów i rencistów, stosownie do art. 53

Karty Nauczyciela. O wynikach kontroli poinformowano Lubuskiego Kuratora Oświaty.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości. Ogółem stwierdzono 580 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne – 84,
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 100,
- III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki – 65,
- IV. Wykonanie budżetu – 18,
 1. Dochody i przychody – 135,
 2. Wydatki i rozchody – 62,
 3. Zamówienia publiczne – 53,
- V. Mienie komunalne – 37,
- VI. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień – 0,
- VII. Rozliczenia finansowe jednostki z jej jednostkami organizacyjnymi – 6.

Skutki finansowe nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli przedstawiają się następująco:

1. (+) 10.627,50 zł,
2. (-) 947.846,19 zł,

przy czym kwota in minus oznacza uszczerbek dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego – zaniżone dochody, nie pobrane dochody, przedawnione należności, nieegzekwowane dochody itp.

Omówienia wyników kontroli dokonamy w następnym wydaniu kwartalnika.

V. Działalność Wydziału Informacji Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane w 2004r. przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2004 r. (uchwała z dnia 22 marca 2004r Nr 70/2004 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze).

Podstawowe zagadnienia były realizowane w 4 blokach tematycznych dotyczących:

- merytorycznej kontroli sprawozdawczości budżetowej,
- przygotowania materiałów związanych z nadzorem,
- bieżącej informacji oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowania i organizacji szkoleń.

Sprawozdawczość budżetowa

W roku 2004 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania do regionalnej izby obrachunkowej zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Finansów z dnia 14 marca 2001r. (Dz. U. Nr 24, poz. 279 z późn. zm.). Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego obowiązują jednolity system sprawozdawczości, którego zakres i formy określa wyżej wymienione rozporządzenie.

W okresach półrocznym i rocznym jednostki przekazywały do tutejszej Izby sprawozdania z podstawowych dochodów podatkowych (Rb-PDP) oraz z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy specjalnych (Rb-30, Rb-31, Rb-32, Rb-33). Pozostałe sprawozdania sporządzane były w okresach kwartalnych. Jednostki samorządu terytorialnego przekazują sprawozdania drogą elektroniczną oraz po jednym egzemplarzu na obowiązujących wzorach sprawozdań określonych w rozporządzeniu, z wyjątkiem sprawozdań o podstawowych dochodach podatkowych, które są przesyłane do Izby w dwóch egzemplarzach.

W minionym roku przekazano do Ministerstwa Finansów 166 sprawozdań z podstawowych dochodów podatkowych (Rb-PDP) – roczne za 2003 r. oraz półroczne za I półrocze 2004 r. (zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentów).

Wydział prowadził pełną, merytoryczną kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej udziałów w podatku

dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji. Sprawdzony komplet sprawozdań budżetowych jednostek samorządowych Wydział przekazywał drogą elektroniczną według określonego pliku danych i terminów wynikających z powołanego rozporządzenia.

Analiza sprawozdań budżetowych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w okresach półrocznych i rocznych była przekazywana przez Wydział do Kolegium i stanowiła jeden z podstawowych dokumentów służących do przygotowania opinii przez składy orzekające. Ponadto informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej służyły do opracowania szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sporządzaniu sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego:

Rb-27S

- wykazywanie subwencji oraz udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych niezgodnie z zawiadomieniem Ministerstwa Finansów,
- brak danych w kolumnie dochody otrzymane,
- wykazywanie planowanych dochodów w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej niezgodnie z uchwalonym budżetem,

Rb-28S

- wykazywanie planowanych wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej niezgodnie z uchwalonym budżetem,

Rb-NDS

- wykazywanie planowanych i wykonanych wydatków bieżących i majątkowych niezgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S,
- wykazywanie w wierszach dotyczących przychodów, w kolumnie wykonanie kwot nadwyżki z lat ubiegłych oraz wolnych środków niezgodnie ze stanem faktycznym,

Rb-PDP

- w sprawozdaniu sporządzonym przez miasto na prawach powiatu w kolumnie wykonanie wykazano łącznie dochody z tytułu udziału w dochodowym od osób fizycznych należne dla gminy i dla powiatu,
- wykazywanie niezgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S kwot wykonanych dochodów podatkowych,

Rb-Z

- wykazywanie zobowiązań wymagalnych niezgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S,
- nie wykazanie kwot zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek,

Rb-N

- wykazywanie należności wymagalnych niezgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S,

Rb-50

- wykazywanie wyższych wydatków od otrzymanych dotacji,
- wykazywanie planowanych dochodów i wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej niezgodnie z uchwalonym budżetem.

Rb-30, Rb-31, Rb-32, Rb-33

- błędy rachunkowe,
- nieprawidłowe wykazanie stanu początkowego i końcowego środków obrotowych,
- błędna klasyfikacja.

Ponadto w roku 2004, na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 148, poz. 1653), jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, nie objęte rozporządzeniem Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej

zobowiązane są do sporządzania sprawozdań w zakresie własnych zobowiązań oraz poręczeń i gwarancji na podstawie niniejszego rozporządzenia. Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane zostały powyższym rozporządzeniem do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej jak i w formie dokumentu, sprawozdań zbiorczych w powyższym zakresie:

1. Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
2. Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności.

Sprawozdania te w jednostkach samorządu terytorialnego obejmują:

- fundusze celowe posiadające osobowość prawną,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sporządzono zbiorcze sprawozdania, które następnie przekazywane były do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej i w formie dokumentu- w terminach określonych w rozporządzeniu.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach RB-Z i Rb-N:

- nieterminowo przesyłane sprawozdania,
- pewne typy sprawozdań przesyłają jednostki nie zobowiązane do ich przesyłania i przedłożenia,
- nie dosyłanie sprawozdań zbiorczych w wersji papierowej,
- błędy rachunkowe,

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. Nr 141, poz. 1177 z późn. zm.), a następnie - po zmianie - na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. Nr 123, poz.1291) regionalne izby obrachunkowe w zakresie swojej właściwości były zobowiązane do pośredniczenia w przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpływach środków publicznych. W 2004 r. zielonogórska Regionalna Izba Obrachunkowa przyjmowała od j.s.t. oraz przekazywała do Ministra Finansów oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwartalne sprawozdania w wyżej wymienionym zakresie.

Ponadto w 2004 r. został zweryfikowany wykaz związków międzygminnych funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego:

1. Związek Gmin Bledzew - Przytoczna - Skwierzyna z siedzibą w Skwierzynie (w likwidacji – nie uchwała budżetu i nie sporządza sprawozdawczości),
2. Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich z siedzibą we Wschowie,
3. Celowy Związek Gmin CZG-12 z siedzibą w Słubicach,
4. Związek Międzygminny Odra - Warta z siedzibą w Słubicach,
5. Związek Celowy Gmin MG-6 z siedzibą w Gorzowie Wlkp.,
6. Związek Gmin Łużyckich z siedzibą w Żarach,
7. Turystyczny Związek Gmin z siedzibą w Lubniewicach - nie dokonano do 31.12.2004 r. wyboru władz, pomimo rejestracji.

Działalność informacyjna i szkoleniowa

Działalność informacyjna Izby związana była głównie z udzielaniem informacji i instruktażem w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności w zakresie gospodarki finansowej.

W ramach tej działalności Izba przygotowuje i wydaje Kwartalnik Regionalnej Izby Obrachunkowej na łamach, którego publikowane są informacje w zakresie zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA.

W 2004 r. wydane zostały 3 numery Kwartalnika Regionalnej Izby Obrachunkowej - 1(32)/2004, 2/(33)/2004 oraz 3-4(34)/2004.

Nakładem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2004r. wydane zostały również 2 publikacje:

1. System nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym w realiach funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej – materiały szkoleniowe.

praca zbiorowa, redakcja naukowa Aleksander Cieśliński, Waldemar Sługocki, Zielona Góra – Łagów 2004r.

2. Finanse samorządów terytorialnych a współfinansowanie projektów europejskich. Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP).

redakcja naukowa Jan Paweł Tarno, Zielona Góra – Sulechów 2004 r.

Regionalna Izba Obrachunkowa współpracowała także w wydawaniu innych opracowań - wydawnictw książkowych:

- **Polskie regiony zachodnie w Unii Europejskiej. Szanse i oczekiwania.**

artykuł Katarzyny Duczmał, Iwony Hercik, Sabiny Sochackiej, pt.:

Wykorzystanie środków pomocowych Unii Europejskiej przez jednostki samorządu terytorialnego a działalność regionalnych izb obrachunkowych.

(publikacja wydana przez Zachodnią Wyższą Szkołę Handlu i Finansów Międzynarodowych w Zielonej Górze, redakcja naukowa Grażyna Bartkowiak, Zielona Góra 2004 r.).

Ponadto Izba współpracowała z **Lubuskim Pismem Samorządowym „Region”** (dwumiesięcznik; w skład zespołu redakcyjnego wchodzi Prezes Izby, współpraca ma charakter stały). W minionym roku pracownicy RIO w Zielonej Górze publikowali na łamach „**Finansów Komunalnych**” i „**Wspólnoty**” – **Pisma Samorządu Terytorialnego**. Izba kontynuowała także współpracę w zakresie działalności wydawniczej z Uniwersytetem Zielonogórskim oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie.

Pozostałe formy działalności informacyjnej stanowiły opracowania i analizy sporządzone na wniosek organów państwowych oraz innych instytucji. Działalność informacyjna Izby rozwijana była również za pomocą powszechnego środka komunikacji, jakim jest Internet. Na stronie internetowej izby oraz na stronach Biuletynu Informacji Publicznej zamieszczane były informacje dotyczące bieżącej działalności izby, zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA oraz informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Działalność szkoleniowa

Ogółem, w 2004 roku Izba była organizatorem:

- **32 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego,**

- **1 konferencji** - o zasięgu ogólnopolskim

„Finanse samorządów terytorialnych a współfinansowanie projektów europejskich.

Partnerstwo publiczno – prywatne jako forma realizacji inwestycji komunalnych”

– przedsięwzięcie to dofinansowane było w ramach Funduszy CPF. W Konferencji, która organizowana była w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie w dniu 26 października 2004 r. wzięły udział 123 osoby - przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego oraz zaproszeni goście. Konferencje swoim patronatem objął Senator Zbyszko Piwoński, zaś patronem medialnym była „Wspólnota” – Pismo Samorządu Terytorialnego.

- **1 szkolenia w formie warsztatów -**

„System nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym w realiach funkcjonowania Polski w strukturach UE”

– trzydniowe szkolenie - warsztaty dla inspektorów kontroli i członków Kolegiów regionalnych izb obrachunkowych. Przedsięwzięcie to było dofinansowane w ramach Funduszy CPF. W szkoleniu, które odbyło się w Łagowie Lubuskim w dniach 7-9 czerwca br. uczestniczyło blisko 80 osób reprezentujących 15 regionalnych izb obrachunkowych.

W realizacji szkoleń i konferencji Izba współpracowała z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Gospodarki i Pracy, Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej

Górze, Sądem Okręgowym w Zielonej Górze, Delegaturą Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze, Uniwersytetem Zielonogórskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie, Lubuskim Kuratorium Oświaty, Wojewodą Lubuskim, Sejmikiem Województwa Lubuskiego oraz Izbą Skarbową w Zielonej Górze. Na podstawie zawartych porozumień w szkoleniach organizowanych z inicjatywy RIO uczestniczyli (na zasadzie wzajemności) przedstawiciele Delegatury NIK w Zielonej Górze, Okręgowego Inspektoratu PIP w Zielonej Górze, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze oraz Prokuratur Okręgowych w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze.

W zorganizowanych w 2004 r. 32 szkoleniach dla jednostek samorządu terytorialnego uczestniczyło łącznie 1.667 osób (prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, starostowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy j.s.t., radni, główni księgowi związków międzygminnych, sekretarze j.s.t., pracownicy samorządowi, przedstawiciele instytucji kultury).

Dażeniem Izby było, by prowadzący szkolenia zaliczali się do grona ekspertów i specjalistów w danej dziedzinie, łącząc jednocześnie dorobek naukowy, publicystyczny i doświadczenia dydaktyczne z praktyką. – w omawianym okresie osoby prowadzące szkolenia reprezentowały: urzędy centralne (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, UOKiK, Bank Gospodarstwa Krajowego), urzędy i instytucje regionalne (Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Zielonej Górze, Izba Skarbowa w Zielonej Górze, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze), uczelnie i środowiska akademickie (Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Gdański, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie) oraz regionalne izby obrachunkowe (m.in. Zielona Góra, Kraków, Łódź, Olsztyn.).

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Zajęcia odbywały się w grupach liczących od 45 do 80 osób (głównie w sali konferencyjnej RIO i to spowodowało ograniczenie liczebności grup wykładowych; osobną kategorię stanowiły konferencje). Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez RIO są gwarantujący wysoką jakość i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

Planując działalność szkoleniową Izba konsultuje i uwzględnia bieżące zapotrzebowanie i sugestie zgłaszane przez samorządy.

W ramach wymiany doświadczeń w zakresie nadzoru nad gospodarką finansową samorządów terytorialnych Regionalna Izba w Zielonej Górze nawiązała współpracę z urzędami pełniącymi podobną funkcję w Niemczech i na Ukrainie.

W dniach 22 – 26 lutego 2004 r. RIO Zielona Góra gościła przedstawicieli Obrachunkowej Izby Autonomicznej Republiki Krymu. Wizyta poświęcona była prezentacji polskich rozwiązań w zakresie organizacji i zadań poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, kwestiom kontroli i nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego oraz problematyce kształcenia i doskonalenia kadr administracji publicznej.

Natomiast 2 kwietnia 2004 r. z roboczą wizytą przebywali w Zielonej Górze przedstawiciele Krajowej Izby Obrachunkowej w Brandenburgii. Spotkanie poświęcone było omówieniu i porównaniu rozwiązań w zakresie nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym. Wymiana doświadczeń między RIO w Zielonej Górze a Izbą Obrachunkową z sąsiadującej z naszym województwem Brandenburgii nabiera szczególnego znaczenia wobec członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz możliwości jakie niosą dla lubuskich samorządów Fundusze Strukturalne i Program INTERREG.

*opracowano na podstawie
Sprawozdania z działalności RIO w Zielonej Górze z 2004 r.*